

ELHUNYT HERVAY FERENC LEVENTE O.CIST.

Elhunyt Hervay Ferenc Levente ciszterci rendi szerzetes életének 98., szerzetességének 78., áldozópapságának 72. évében, február 8-án a zirci monostor idősotthonában.

A fiatalabbak találkozhattak Hervay Ferenc Levente atyával, a Zirci Apátság Újkönyvtárának vezetőjével az EKE-konferenciánkon, amint kilencvenen túl is példamutató frissességgel követte az egyházi könyvtárakban zajló változásokat. Az idősebbek pedig őrizhetik magukban azt a képet is, ahogyan az OSZK-ban először még a Múzeum körúton, majd a Várban dolgozott az RMNy-csoportban.

Az egyházi könyvtárosok búcsúznak kollégájuktól és fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva osztoznak a Zirci Ciszterci Apátságban élő rendtársainak gyászában.

Hubert Gabriella

EKE elnök

A MAGYAR KURIR MEGEMLÉKEZÉSE

Először ő tette meg, amit tanított, hogy minket követőit megtaníthasson arra, amit maga tett. (Szent Előd apát)

Hervay Ferenc Levente 1919. január 7-én született Pozsonyban. Elemi iskoláit Debrecenben kezdte 1926-ban, majd Pécssett folytatta. A nyolc gimnáziumi osztályt Pécssett végezte a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumában 1929 és 1937 között. Érettségi előtt határozta el, hogy jelentkez a ciszterci rendbe, melynek 1937. augusztus 29-én lett tagja. Érettségi után 1937-től 1940-ig Zircen a rend Szent Bernát Hittudományi Főiskoláján hallgatott teológiát, 1940-től a Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészeti karán földrajz–történelem szakon folytatta tanulmányait, és középiskolai tanári oklevelet szerzett. Ünnepestes örökfogadalmát 1944. január 4-én tette le.

Pappá Mindszenty József veszprémi püspök szentelte 1944. május 16-án, Zircen. 1944 szeptemberében Budapesten a Trefort utcai mintagimnáziumban kezdte meg gyakorló tanári évét, de 1944 végén a front közeledtével az iskolákat bezárták, ezért előjárói engedélyével Zircre utazott. Ott először segédlelkész, majd segéd novíciusmester, utána házgondnok, jószágfelügyelő, erdészeti felügyelő lett. 1946-ban Endrédi Vendel apát Egerbe helyezte, ahol az általános

iskolában és a rend gimnáziumában tanított. Több tevékenységet végzett: osztályfőnök volt, a diákotthont vezette és a cserkészletbe is bekapcsolódott. 1946-tól 1952-ig az egri Szent Bernát-plébánia lelkésze volt.

A szerzetesházak feloszlátása után, 1953-tól 1955-ig erdőgazdasági segédmunkás volt. 1955–1959 között magántanítványoknak adott nyelvvórákat. 1959-ben ismét segédmunkás lett a Nyugatbükki Állami Erdőgazdaság-

ban, Bélapátfalván, majd rövid ideig a Nagyalföldi Kőolajtermelő Vállalatnál dolgozott.

1959–60-ban könyvtáros volt az Egri Főegyházmegyei Könyvtárban. 1960–61-ben a Miskolc-hámar-lillafüredi Erdőgazdasági Vállalatnál először tehergépkocsi-kísérőként, majd raktárosként dolgozott. Ebben az időszakban is foglalkozott az ifjúsággal, de nem hivatalosan, ezért illegális hitoktatás miatt 1961. február 6-án letartóztatták, és négy és fél évnyi börtönre ítélték.

Szabadságvesztését Márianosztrán és a kőbányai gyűjtőfogházban töltötte számos paptársával együtt. 1963-ban szabadult amnesztiával.

Mezey László segítségével került 1963-ban a Magyar Tudományos Akadémiához, munkája keretében az Országos Széchényi Könyvtárban a régi magyar nyomtatványok kutatásán dolgozott, Borsa Gedeon, Holl Béla, Käfer István

és Kelecsényi Ákos kollégáival. A Magyarországhoz köthető nyomtatott könyvek feltárását Szabó Károly kezdte el, s neve alatt jelent meg (1879–1898) a háromrészes monumentális munka Régi Magyar Könyvtár címmel. Hervay Ferenc Levente szerkesztőként jegyzi a Régi Magyarországi Nyomtatványok első két kötetét (1971 és 1983), amelyek nemcsak bibliográfiai leírást adtak, hanem könyvészeti és szakirodalmi összefoglalásokat is. A kutatások során Hervay Ferenc Levente a Bernhard-, a Bornemissza-, a debreceni, a Farkas-, a löcsei, a Manlius- és a Mantskovit-nyomda anyagát, valamint a cirillikákat és a Calepinus-szótárakat dolgozta fel. Kezdeményezésére kerültek a kötetekbe a tárgyalta nyomtatványok címlapjainak kicsinyített reprodukciói, ami nemzetközi viszonylatban is úttörő újítás volt, de ő készítette a kötetekhez a címek, tárgyak, nyelvek és könyvtárak mutatóját, továbbá a bibliográfiák konkordanciáját.

1976-tól az OSZK tudományos főmunkatársa lett, 1981-ben vonult nyugdíjba.

1983-tól a püspöki kar egyháztörténeti munkabizottságának titkára lett, 1983-tól 1990-ig kiegészítő lelkész volt a budapesti pozsonyi úti Szent Ágoston-kápolnában. A ciszterci rend újraindulását követően elsőként érkezett meg Zircre, ahol 1990–1994-ig az apátság szerzetese volt. 1993-ban a ciszterci Szent Bernát Hittudományi Főiskolán tanított egyház- és rendtörténelmet. 1998-tól lett a Zirci Apátság Újkönyvtárának vezetője.

Hervay Ferenc Levente több mint hatvan évet dolgozott a ciszterci rend történeti repertóriumán. Amikor lehetősége nyílt külföldre utazni,

egy-egy országot célba véve felkereste az ottani ciszterci történelmi helyeket, könyvtárakat, monostorokat – összesen csaknem négyszázat; Norvégiától Szicíliáig, Írországtól Lengyelorszáig. A témában számos cikke, publikációja született. A teljes kutatási területet felölelő, többkötetesre tervezett munka kézírata a feldolgozott és begépelte részeket tekintve eléri a négyezer oldalas terjedelmet. A magyar egyháztörténeten belül az összes szerzetesrend középkori történetének feldolgozását is célul tűzte ki. A bencés, a ferences és a pálos rend történetéből önálló írásai vagy cikkei gyarapították a téma irodalmát. Szakértelmét felhasználták a Documenta artis Paulinorum, a Korai Magyar Történeti Lexikon, a Magyar Katolikus Lexikon és Magyar Művelődéstörténeti Lexikon szerkesztői, s ezt több száz szócikk is jelzi. Magyar egyház- és szerzetességtörténeti cikkei több rangos külföldi szaklexikonban is helyet kaptak (pl. Dizionario degli istituti di perfezione, Róma, 1974–2003). Ilyen formában munkássága nyomán a nemzetközi szakirodalom is megismerheti Magyarországgal gazdag egyházi történelmét és kultúráját. 1984-ben megjelent kötete, a Repertorium Historicum Ordinis Cisterciensis in Hungaria, a történeti Magyarország ciszterci apátságainak történetét dolgozza fel.

2001-ben Fraknói Vilmos-díjjal tüntették ki. 2011. augusztus 19-én közgyűjteményi munkásságának elismeréseként Széchényi Ferenc-díjban részesült.

Fotó: Baranya Péter

Forrás: Magyar Kurír (és az Országos Széchényi Könyvtár valamint a Wikipédia)

ÚJDONSÁG

Dr. Fleisz János,
Fodor József (szerk.):
Főhajtás püspökeink emléke
előtt. Egyház, tudomány, kultúra
Nagyvárad, Római Katolikus
Püspökség, Sapientia Varadiensis
Alapítvány, Nagyvárad, 2015.

H. Huber Gabriella, Vadai István,
Ecsedi Zsuzsanna (sajtó alá rend.):
Régi magyar költők tára 17. köt.
Évangélikus és református
gyülekezeti énekek (1601–1700.)
Balassi Kiadó, Budapest, 2015.